

PERMANENTE WACHTDIENSTEN BINNEN HET AGENTSCHAP WEGEN EN VERKEER

BART LUYCKX

Afdeling Elektriciteit en Mechanica Antwerpen

De Permanente Wachtdiensten van de afdelingen Elektriciteit en Mechanica Antwerpen (EMA) en Gent (EMG) van het Agentschap Wegen en Verkeer staan in voor de technische bewaking en de bediening van de elektromechanische en telematica installaties langsheen de autosnel- en de gewestwegen en langs de waterwegen in Vlaanderen.

Eén van de kerntaken van de Permanente Wachtdiensten is het registreren en kanaliseren van meldingen ('oproepen') voor defecten, averijen (schade aangebracht door derden) en gewone meldingen voor installaties die door de Vlaamse overheidsdiensten beheerd, bewaakt en onderhouden worden.

Les Services de Garde permanents des divisions de l'Electricité et de la Mécanique d'Anvers (EMA) et de Gand (EMG) de l'Agence des Routes et de la Circulation sont responsables de la surveillance technique et de la commande des installations électromécaniques et télématiques le long des autoroutes et des routes régionales ainsi que le long des voies navigables en Flandre.

Une de tâches principales des Services de Garde permanents est l'enregistrement et la canalisation d'appels en cas de pannes, d'avaries (dégâts causés par des tiers) et d'appels normaux pour les installations gérées, contrôlées et entretenues par les Services publics flamands.

1. Algemene opdracht

De Permanente Wachtdiensten van de afdelingen Elektriciteit en Mechanica Antwerpen (EMA) en Gent EMG staan in voor de technische bewaking en de bediening van de elektromechanische en telematica installaties langsheen de autosnelwegen en de gewestwegen (wegen met een A-, B-, E-, N-, of R-nummer) en langs de waterwegen in Vlaanderen.

Eén van de kerntaken van de Permanente Wachtdiensten is het registreren en kanaliseren van meldingen ('oproepen') voor defecten, averijen (schade aangebracht door derden) en gewone meldingen voor installaties die door de afdelingen beheerd, bewaakt en onderhouden worden.

De afdeling EMA beheert ongeveer 10.500 elektromechanische-installaties in de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant. De afdeling EMG beheert ongeveer 9.500 installaties in de provincies Oost- en West-Vlaanderen. De Permanente Wachtdienst van de afdeling EMG is operationeel tijdens de kantooruren en behandelt de meldingen voor de installaties opgesteld in de provincies Oost- en West-Vlaanderen. De Permanente Wachtdienst van de afdeling EMA is 7 dagen op 7, 24 uur op 24 uur bereikbaar en neemt buiten de de kantooruren ook de taken van de Permanente Wachtdienst van de afdeling EMG over.

De Permanente Wachtdiensten verwerken meldingen die geregistreerd werden via telefoon, fax en e-mail, en alarmen afkomstig van automatische afstandsbevakings- en bedieningssystemen. Men spreekt van een defect wanneer een installatie ten gevolge van een intern technisch falen niet meer kan functioneren (bvb. door slijtage, veroudering, ...) en van een averij wanneer een installatie door een externe oorzaak beschadigd wordt of niet meer kan functioneren (bvb. door weggebruikers, aannemers, vandalisme, ...). De administratieve verwerking en opvolging van deze oproepen gebeurt met behulp van de informaticatoepassing ABBAMelda.

Alle meldingen aan de wachtdienst worden in ABBAMelda geregistreerd en opgevolgd. Eveneens zijn alle installaties in de databank ABBAMelda opgenomen zodat de operatoren de installatie snel kan opzoeken en de juiste instructies kan terugvinden voor de verdere opvolging van het gemelde defect.

De betrokken herstellingsdienst (contractuele aannemer of onderhoudspersoneel van de eigen afdelingen) worden aangestuurd vanuit de Permanente Wachtdiensten om de nodige herstellingen aan de installatie uit te voeren. De uitgevoerde werken en de tijden wanneer de herstelling is gestart en beëindigd worden geregistreerd in ABBAMelda.

Binnen de afdelingen EMA en EMG zorgen de verantwoordelijke toezichters voor de controle op de uitgevoerde werken. Deze controles richten zich enerzijds naar de kwaliteit van de herstelling en anderzijds naar de uitvoeringstermijn van de werken na het geven van de opdracht.

Voor de eigen afdelingen typeert de dienstverlening van de Permanente Wachtdiensten zich door:

- een permanente bereikbaarheid
- bewaking en bediening van niet bemande installaties aangesloten op een bewakingssysteem
- verwittiging van een bevoegde persoon\dienst of aannemer
- opvolging van het dossier tot de terugmelding van de herstelling.

Voor andere afdelingen en voor derden typeert deze dienstverlening zich door:

- een permanente bereikbaarheid
- bewaking en bediening van niet bemande installaties aangesloten op een bewakingssysteem
- verwittiging van een bevoegde persoon\dienst of aannemer

Volgende opsomming geeft een beeld van de diversiteit aan elektromechanische installaties die door de Permanente Wachtdiensten bewaakt, en in vele gevallen ook bediend worden van op afstand:

- hoog- en laagspanningsposten
- wegverlichting, panelen, zuilen, wegwijzers
- observatiecamera's, AID-camera's, telcamera's
- verkeerslichten, busbeïnvloeding, verkeerscoördinatie
- knipperlichten, bi-flash installaties
- roodlichtcamera's en snelheidscamera's
- zone 30-borden
- tunnelinstallaties (pompen, ventilatie, verlichting, radioheruitzending)
- pompstations en roosterinstallaties
- installaties in gebouwen (liften, rolbruggen, takels, automatische poorten, ...)
- pijl- en kruisbakken, veranderlijke verkeersborden

- tekstkarren, filedetectieborden, VMS-borden, rijstrooksignalisatieborden
- meteostations
- telefooncentrales
- praatpalen
- voertuigtelposten
- SDH-netwerkinfrastructuur
- aswegers
- stuwen, sluizen, beweegbare bruggen, steigers, seinverlichting
- peilmeters, pluviometers
- ...

Daarnaast verwerken de Permanente Wachtdiensten ook meldingen voor niet-elektromechanische en telematica- installaties:

- Het kanaliseren van meldingen van gebreken of beschadigingen aan de rijweg, ten behoeve van de afdelingen Wegen en Verkeer in alle provincies – zowel voor de autosnelwegen als voor de gewestwegen – waarbij de onmiddellijke veiligheid van de weggebruikers in het gedrang kan komen. Het betreft meldingen buiten de normale diensturen (vanaf 16 uur tot 8 uur) en meldingen op zaterdagen, zondagen en feestdagen.
- Doorgeven van gewijzigde weersvoorspellingen, door het meteosysteem, m.b.t. de winterdienst naar de betrokken districten van het eigen agentschap.
- Verwerking van de inbraak- en brandalarmen voor de monumenten van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
- Bewaking van de minimum- en maximumpeilen van de bevaarbare waterwegen van het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV
- Bewaking van de waterpeilen en de technische installaties op de onbevaarbare waterlopen van de afdeling Water van de Vlaamse Milieumaatschappij (vroeger AMINAL)

2. De voornaamste technische installaties die bewaakt worden:

Verkeerslichten:

De verkeerslichten op belangrijke wegen en kruispunten zijn aangesloten op verschillende computersystemen voor afstandsbewaking. De automatische verkeerslichtenregeling op een kruispunt geschiedt door middel van een ‘verkeersregelaar’, die zich in een kast naast het kruispunt bevindt. De computersystemen voor afstandsbewaking kunnen met deze verkeersregelaar communiceren. Als er zich op het kruispunt een technisch probleem voordoet, dan schakelt de bevelpost de verkeerslichten op *knipperlichtstand* en stuurt langs een modemverbinding een alarm naar de bewakingscomputer. Hierdoor kunnen de Permanente Wachtdiensten de nodige acties ondernemen.

Praatpalen:

Op alle autosnelwegen in Vlaanderen bevindt er zich om de 2 km en in beide rijrichtingen een praatpaal. Als men van dergelijke praatpaal gebruik maakt, komt men ofwel bij de Provinciale Verkeersseenheid van de Federale Politie terecht, ofwel in het Verkeerscentrum Vlaanderen. Op geregelde tijdstippen worden de praatpalen door een computersysteem gecontroleerd op eventuele defecten. Zo nodig wordt aan de contractuele aannemer opdracht gegeven voor herstelling door de permanente wachtdienst.

Bruggen, sluizen, stuwen en pompstations:

Het onderhoud van de elektromechanische installaties van bruggen, sluizen, stuwen, pompstations en roosterinstallaties wordt en eigen beheer uitgevoerd door de afdelingen EMA en EMG. Op verschillende locaties beschikken deze afdelingen over werkhuizen van waaruit onderhoud en herstellingen met eigen personeel worden uitgevoerd.

Wegverlichting langs autosnelwegen:

De Permanente Wachtdiensten worden automatisch door een computersysteem gewaarschuwd bij een defect aan een installatie voor de wegverlichting. Het is voor de permanentieoperator tevens mogelijk om de wegverlichting van op afstand in- of uit te schakelen. Dit kan gebeuren op aanvraag van de Politie of van een contractuele onderhoudsaannemer.

Installaties in tunnels:

Een ander computersysteem wordt gebruikt om de installaties in tunnels te bewaken en te bedienen zoals o.m. de hoogspannings- en de laagspanningsverdeling, de tunnelverlichting, de tunnelventilatie en de pompen.

Tellingen:

De gegevens van de telinstallaties op de gewest- en de autosnelwegen worden hoofdzakelijk verwerkt door het Verkeerscentrum Vlaanderen en de afdeling Beheer Wegverkeer van het departement Mobiliteit en Openbare Werken. De technische bewaking is echter in handen van de Permanente Wachtdiensten en gebeurt voor een gedeelte met dezelfde computersystemen waarmee ook de wegverlichting, de tunnels en de pompstations worden bewaakt.

Pijl-kruisbakken en veranderlijke verkeersborden:

De pijl-kruisbakken, de tekstkarren, de veranderlijke signalisatie borden en de dynamische signalisatie borden boven en naast de rijweg, waarop verkeersinformatie voor de bestuurders wordt weergegeven, worden aangestuurd vanuit het Verkeerscentrum Vlaanderen, maar de technische bewaking is in handen van de Permanente Wachtdiensten. Hetzelfde geldt voor de zone 30-borden naast de weg en de borden voor rijstrooksignalisatie (RSS) die gebruikt worden voor snelheidsbeperkingen, volgens een dynamische sturing, op te leggen.

Snelheid- en roodlichtcamera's:

De roodlichtcamera's en de snelheidscamera's worden door de afdelingen EMA en EMG onderhouden. Het verwisselen van het filmrolletje en het uitschrijven van de boete gebeurt door de Federale Politie. De roodlichtcamera's worden bediend door inductieve lussen in het wegdek. De snelheidscamera's werken op basis van radardetectie.

Meteostations:

De 48 Meteostations in de 5 Vlaamse provincies meten windrichting, windsnelheid, neerslag, lucht-, wegdek-temperatuur en luchtvochtigheid. Met deze gegevens wordt de toestand van het wegdek bepaald, en kunnen de strooidiensten van de wegendistricten hun strooiplan opmaken. Het onderhoud van de meteostations gebeurt door de afdelingen EMA en EMG.

Kabelbewaking:

Het kilometerslange kabelnetwerk van het Vlaams Gewest strekt zich voornamelijk uit langs de autosnelwegen, en bestaat zowel uit klassieke koperkabel als uit glasvezelverbindingen. Met een automatisch bewakingssysteem worden de koperkabels bewaakt op aderbreuk en isolatiefouten. Bij defecten wordt de Permanente Wachtdiensten gealarmeerd, zodat een aannemer kan opgeroepen worden om herstellingswerkzaamheden uit te voeren.

Voor de glasvezelverbindingen is er een bewakingssysteem ontwikkeld dat bij defecten automatisch de aannemer verwittigt, zonder verdere tussenkomst van de Permanente Wachtdiensten.

Monumentenbewaking:

De Permanente Wachtdienst EMA bewaakt ook meer dan 100 monumenten, hoofdzakelijk kerkgebouwen, voor het Vlaamse Instituut voor het Onroerend Erfgoed van het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed. Door middel van twee automatische computersystemen worden de monumenten beveiligd tegen brand en inbraak. Afhankelijk van het soort alarm dat binnenkomt, waarschuwt de Permanente Wachtdienst EMA de hulpdiensten of de politie.

Waterbeheersing in Oost- en West-Vlaanderen:

De waterpeilen aan de stuwen en de sluizen van de belangrijkste rivieren en kanalen in de provincies Oost- en West-Vlaanderen worden vanuit de Permanente Wachtdiensten bewaakt. Bij overschrijding van de minimum- of maximumpeilen worden de bevoegde diensten van het agentschap Waterwegen en Zeekanaal NV gewaarschuwd.

Voor de Vlaamse milieumaatschappij worden eveneens de stuw, pomp en sluizen in de provincies Oost- en West-Vlaanderen bewaakt via het afstandsbewaking- en bedieningssysteem .